

AJ АРХИВ
ЈУГОСЛАВИЈЕ

BIBLIOTEKA INFORMATIVNIH SREDSTAVA

INVENTAR

**SINDIKAT GRAFIČKIH RADNIKA
JUGOSLAVIJE**

1944-1963
(1946-1960)

BEOGRAD

Biblioteka informativnih sredstava

INVENTAR
sumarno-analitički

AJ-702

**SINDIKAT GRAFIČKIH RADNIKA
JUGOSLAVIJE
1944-1963 (1946-1960)**

Beograd

SADRŽAJ INVENTARA

	Strana
ISTORIJSKA BELEŠKA	V
ISTORIJAT TVORCA FONDA	VII
UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA FONDA	VIII
REGISTRATURSKO POSLOVANJE	X
STANJE GRAĐE.....	X
STRUKTURA ARHIVSKE GRAĐE FONDA	1
OPIS JEDINICA OPISA.....	5

ISTORIJSKA BELEŠKA

(OSTAVLjENA PRAZNA STRANA)

SINDIKAT GRAFIČKIH RADNIKA JUGOSLAVIJE 1944-1963. (1946-1960)

ISTORIJAT TVORCA FONDA

Posle Prvog svetskog rata u Jugoslaviji organizovano je pet samostalnih tipografskih organizacija. U cilju zaštite interesa grafičara radnika u decembru 1920. godine izvršeno je ujedinjenje Hrvatskog društva, Slovenačkog, Bosanskog, Državne tipografije radnika u Srbiji i Dalmatinskog. Ujedinjenjem je došlo do stvaranja Saveza grafičkih radnika Jugoslavije. Savez je bio učlanjen u Knjigotipografsku, Litografsku i Knjigovezačku sindikalnu internacionalu.¹

U toku rata (1941-1945) ukinut je Savez grafičkih radnika Jugoslavije. Prvi zbor slobodnih grafičkih radnika održan je u Beogradu 12. novembra 1944. godine, na kome je bio izabran Radni odbor koji je imao zadatak da preuzme rad bivše organizacije Saveza grafičara. Prva Opšta sindikalna konferencija održana je u Beogradu 1945. godine. Ona je izvršila velike promene u sindikalnom životu, postavljajući sindikalni pokret na sindikalnu osnovu – jedno preduzeće – jedna podružnica. Posle ove konferencije pristupilo se stvaranju sindikalnih foruma, tako da je 25. februara 1945. godine održan drugi veliki zbor grafičkih radnika Beograda. Na tom zboru formirana je Anketna komisija kojoj je stavljeno u zadatak da ispita rad Odbora bivše organizacije za vreme od 6. aprila 1941. godine do oslobođenja.

Na prvoj Opšte zemaljskoj sindikalnoj konferenciji, koja je održana 2. aprila 1945. godine, primljena su Pravila Saveza radnika i nameštenika grafičara industrije Jugoslavije.² Delokrug Saveza je cela teritorije FNRJ, a sedište mu je u Beogradu. Savez je imao status pravnog lica i bio je učlanjen u Glavni odbor jedinstvenih sindikata radnika i nameštenika Jugoslavije.

Zadaci Saveza su: aktivno učestvovanje u obnovi i podizanju privrede u oblasti grafičke industrije na teritoriji FNRJ; rad na poboljšanju materijalnog položaja radnika i nameštenika grafičke industrije; na njihovom kulturnom uzdizanju i stručnom usavršavanju; razvijanje duha radne discipline; radnog udarništva i radnog takmičenja; borba protiv sabotera u ovoj grani privrede; materijalno i moralno pomaganje svojih članova; formiranje sindikalnih posredništava radi uposlenja svojih članova; staranje o uvođenju kontrole radnika i nameštenika u oblasti grafičke privrede; obezbeđivanje pravne potpore u sporovima koji bi proistekli iz radnih odnosa i dr.

Savez je bio punopravni naslednik celokupne pokretne i nepokretne imovine bivšeg Saveza grafičkih radnika Jugoslavije i njegovih saveznih organizacija i povereništva, bez obzira gde se ta imovina nalazila i ko je posedovao.

Petog aprila 1945. godine održana je konstitutivna sednica Centralne uprave Saveza radnika i nameštenika grafičke industrije Jugoslavije; desetog aprila 1945. godine održana je konstitutivna sednica Centralne uprave na kojoj su izabrani predsednik, potpredsednik, Prvi i Drugi sekretar i Finansijska kontrola.³

Prvi kongres sindikata grafičkih radnika i nameštenika Jugoslavije održan je 28-29. aprila 1946. godine u Beogradu. Na kongresu je raspravljano o organizacionim zadacima, ekonomskom i

---

¹ Savez grafičkih radnika Jugoslavije pravila, Beograd, 1934., str. 1.

² Pravila Saveza grafičkih radnika i nameštenika industrije Jugoslavije, Beograd, 1945, str. 1.

³ Prvi kongres Saveza radnika i nameštenika grafičke industrije Jugoslavije, Beograd, 1946. godina, str.63.

socijalnom položaju grafičkih radnika, o kulturno-prosvetnom radu, položaju grafičke omladine i njenim zadacima. Usvojena su Pravila koja su primljena 2. aprila 1945. godine. Podnet je izveštaj Centralne uprave o počecima rada Sindikata, i izveštaj Finansijske kontrole.

Drugi kongres održan je u Ljubljani od 13-14. septembra 1949. godine. Stara Pravila pretrpela su niz izmena. Član 26 projekta novih Pravila u celosti je izbrisan. Manja dopuna učinjena je i u članu 42, gde je pored mesnog sindikalnog veća ubačeno i sresko sindikalno veće. Kongres je usvojio izveštaj o radu Centralne uprave od Prvog do Drugog kongresa. Centralna uprava je "pravilno" sprovodila liniju CK KPJ i CO SSJ, jer je uspela da očisti iz svojih redova članove bivšeg Saveza. Postignuti su bitni rezultati u organizaciji takmičenja, što je dovelo do produktivnosti rada, povećanja proizvodnje i poboljšanja kvaliteta; postignuti su i uspesi na kulturno-prosvetnom radu. U međunarodnim odnosima Centralna uprava sprovodi, u sklopu SSJ, principe "istinskog internacionalizma" koji je bio jedna od bitnih odlika klasnog sindikalnog poretka Jugoslavije. Centralna uprava neprestano daje moralnu i materijalnu podršku sindikalnom pokretu u nizu kapitalističkih zemalja. Pored ovoga, na konkursu je i promenjen naziv Saveza u Savez radnika i službenika grafičke industrije Jugoslavije.

Treći kongres održan je u Zagrebu od 5 do 6. oktobra 1952. godine. Izmenjen je sistem rada, zbog novog načina rukovođenja, razvijanja "socijalističke demokratije", što se ogledalo u decentralizaciji privrednog i upravnog aparata. Sve ovo tražilo je nove organizacione forme i nov način rukovođenja. Zato je doneta odluka o donošenju Statuta ovog Saveza. Statutom (član 50) se predviđa Nadzorni odbor i određeni broj zamenika. Organizacioni principi ostaju nepromenjeni. U Statut je uneta promena naziva organa u skladu sa Statutom SSJ. Novo ime je Sindikat grafičara Jugoslavije.⁴

Četvrti kongres održan je u Skoplju od 1 do 2 juna 1956. godine.⁵ Usvojen je Izveštaj o radu Generalne uprave između dva kongresa i postavljeni su novi zadaci koji su odgovarali sistemu radničkog samoupravljanja.

Peti kongres održan je u Beogradu od 28 do 29 juna 1960. godine. Na njemu je razmatran rad sindikata između dva kongresa, usvojen je sa malim izmenama i novi Statut, koji je usklađen sa Statutom SSJ. Doneta je Rezolucija o međunarodnoj saradnji sindikata sa odgovarajućim strukovnim organizacijama u svetu; nacrt rezolucije o narednim zadacima, koji treba da omogući uvođenje savremene opreme i modernizacije tehnološkog procesa u grafičkoj industriji, brži porast produktivnosti iz akumulacije, koji se postiže u uslovima moderne industrijske proizvodnje. Zbog pripajanja sindikalnih podružnica fabrika papira i novinara, ukazala se potreba da se promeni ime sindikata. Odlučeno je da se sindikat registruje kao Sindikat radnika štampe i papira Jugoslavije i da se shodno novom nazivu usklade svi nazivi i pečati organizacije.⁶

Na šestom kongresu – vanrednom, održanom 4. marta 1963. godine, doneta je odluka o uključenju ovog sindikata u Sindikat radnika industrije i rudarstva Jugoslavije koji je te godine osnovan.⁷

UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA FONDA

Osnovna organizacija Sindikata grafičara Jugoslavije uspostavljena je pravilima iz 1945. godine. Najviše rukovodeće telo je Savezni kongres, zatim Savezna uprava, Savezna finansijska kontrola i Sekretarijat Saveza.⁸

⁴ Treći kongres Sindikata grafičkih radnika Jugoslavije, Beograd, 1952. godina.

⁵ Četvrti kongres, Skoplje, 1956. godina.

⁶ Stenografske beleške Petog kongresa SGJ, str.106, AJ, fond SSJ F-5, J-44, 54.

⁷ Podaci o osnivanju održanih kongresa u Savezu sindikata i sindikatima, Veća sindikata Jugoslavije, Istorijski Arhiv – Beograd, 1972.

⁸ Pravila Saveza radnika i nameštenika grafičke industrije Jugoslavije, Beograd, 1945.

1. Savezni kongres je najveće rukovodeće telo. Sačinjavaju ga delegati Savezne uprave i delegati Finansijske kontrole i Saveznog sekretarijata. Kongresu mogu prisustvovati i delegati Glavnog odbora JSRNJ sa savetodavnim pravom glasa. Redovni kongres održava se svake treće godine. Zadaci Kongresa su: da se brine o organizaciji Saveza, pretresa izveštaje Savezne uprave i Finansijske kontrole; bira Saveznu upravu i Finansijsku kontrolu; rešava o izmenama i dopunama saveznih pravila i pravilnika; rešava sva pitanja koja se tiču sindikalnog pokreta i interesa sindikata.

2. Savezna uprava je najviši upravni organ koji se sastoji od najmanje 19 članova koje bira Savezni kongres. Odgovara za svoj rad Kongresu. Savezna uprava bira iz svoje sredine najmanje 9 članova i Izvršni odbor⁹ koji se konstituiše izborom predsednika, potpredsednika, sekretara i blagajnika. Članovi Izvršnog odbora moraju biti u sedištu Saveza. Sednice Savezne uprave saziva Izvršni odbor, a sednice Izvršnog odbora predsednik ili sekretar.

Savezna uprava dužna je da izvršava sve odluke, uputstva i direktive Saveznog kongresa; da rukovodi Savezom do narednog kongresa; da rukovodi tarifnim i drugim akcijama saveznih organizacija; da rukuje saveznom imovinom; da rešava o primanju i isključenju članova; da priprema i saziva redovne i vanredne kongrese; da izvršava sve odluke, uputstva i direktive Glavnog odbora JSRNJ. Po Pravilima Saveza radnika i nameštenika grafičke industrije Jugoslavije, koja su usvojena na Prvom kongresu 1946. godine organizaciona struktura pretrpela je izvesne izmene, Savezna uprava dobila je novo ime Centralna uprava,¹⁰ dok su ostale organizacione jedinice ostale nepromenjene.

3. Glavna savezna finansijska kontrola sastoji se od najmanje 5 lica koje bira Kongres. Ona ima dužnost i neograničeno pravo da u svako doba vrši pregled finansijskog poslovanja Saveza i da o svom nalazu podnosi izveštaj Kongresu.

Članovi Finansijske kontrole prisustvuju sednicama Savezne uprave sa savetodavnim pravom glasa, a sednicama Izvršnog odbora samo po pozivu i sa savetodavnim glasom.

4. Sekretarijat Saveza bira Savezna uprava iz svoje sredine i njega sačinjavaju predsednik Savezne uprave, sekretar i određeni broj članova. On povezuje sve mesne odbore, podružnice i rukovodi njihovom delatnošću, a sam stoji pod kontrolom i rukovodstvom Savezne uprave. Sekretarijat rešava tekuća pitanja organizaciono izvršnog karaktera i sastoji se od najmanje 7 članova.

Statutom iz 1952. godine predviđen je i Nadzorni odbor koji vrši pregled i kontrolu celokupnog finansijskog i materijalnog poslovanja i za svoj rad odgovara forumu koji ga je izabrao i njemu podnosi izveštaj o svom radu. Nadzorni odbor konstituiše se izborom predsednika, a pored članova Nadzornog odbora bira se i određeni broj zamenika. Sva imovina organizacije koje se rasformiraju i ukidaju pripada tom Sindikatu.¹¹

Statutom Sindikata grafičara Jugoslavije usvojenim na Trećem kongresu Sindikata grafičara Jugoslavije 1952. godine u Zagrebu, Sindikat grafičara Jugoslavije je dobrovoljna društvena organizacija koja obuhvata radnike i službenike grafičkih izdavačkih preduzeća i ustanova. Sindikat grafičara Jugoslavije organizovan je na industrijskom principu, na principu demokratskog centralizma, koji se ogleda u izbornosti sindikalnih organa i polaganju računa sindikalnog rukovodstva pred članstvom, obavezi nižih organa da sprovede odluke viših organa i u obavezi manjine da sprovodi odluke većine.

⁹ Izvršni odbor je 1949. godine dobio naziv: Predsedništvo (Zapisnik sa 12 redovne sednice Predsedništva od 30. 12. 1949. godine).

¹⁰ Centralna uprava je od kraj 1951. godine dobila naziv Centralni odbor.

¹¹ Statut Sindikata grafičara Jugoslavije, Beograd, 1952. godina.

REGISTRATRSKO POSLOVANJE

Registratursko poslovanje Sindikata grafičara Jugoslavije ne može se pouzdano utvrditi jer nema sačuvanih registraturskih knjiga. Arhivska građa je evidentirana samo delimično po sistemu brojeva i podbrojeva.

STANJE GRAĐE

Građa Sindikata grafičara Jugoslavije primljena je u Arhiv Jugoslavije primopredajnim zapisnikom br. 05-202/1 od 21. decembra 1973. godine, u količini od 0,54 d.m. Fond je nekompletan, deo građe nalazi se u građi CV SSJ a deo u registraturi (1960-1963). Nedostaju delovodni protokoli, registri i opšte pomoćne knjige. Nema podataka da je vršeno izlučivanje bezvrednog registraturskog materijala.

Fizičko stanje građe je zadovoljavajuće. Hronološki raspon građe je 1946-1960. godina i ne poklapa se sa graničnim godinama tvorca fonda (1944-1963).

KLASIFIKACIONI PLAN

Zbog nekompletnosti građe Sindikata grafičara Jugoslavije, nedostatka registraturskih knjiga i velikog broja neevidentiranih akata, fond je sređen po principu slobodne provenijencije – oblik organizacione strukture stvaraoca fonda.

I. KONGRESI

1. Prvi kongres 1946. godine
  - materijali radnih tela Kongresa
  - materijali sa plenarnih sednica Kongresa prema dnevnom redu
  - prateći materijal Kongresa
2. Drugi kongres 1949. godine
  - materijali radnih tela Kongresa
  - materijali sa plenarnih sednica Kongresa prema dnevnom redu
  - prateći materijal Kongresa
3. Treći kongres 1952. godine
  - materijali radnih tela Kongresa
  - materijali sa plenarnih sednica Kongresa prema dnevnom redu
  - prateći materijal Kongresa
4. Četvrti kongres 1956. godine
  - materijali radnih tela Kongresa
  - materijali sa plenarnih sednica Kongresa prema dnevnom redu
  - prateći materijal Kongresa
5. Peti kongres 1960. godine
  - materijali radnih tela Kongresa
  - materijali sa plenarnih sednica Kongresa prema dnevnom redu
  - prateći materijal Kongresa

II. PLENARNE SEDNICE SAVEZA GRAFIČKIH RADNIKA JUGOSLAVIJE

III. CENTRALNI ODBOR (UPRAVA)

IV. ORGANI CENTRALNOG ODBORA

V. RAZNO

Istraživači pri citiranju dokumenata služe se signaturom Fonda koja se sastoji od oznake Arhiva Jugoslavije AJ, broja fonda (702), broja fascikle i broja jedinice opisa. Ukupna količina građe iznosi 0,50 dm (5 fascikli).

**STRUKTURA
ARHIVSKE GRAĐE FONDA**

(OSTAVLjENA PRAZNA STRANA)

STRUKTURA ARHIVSKE GRAĐE FONDA

oznaka grupe	naziv klasifikacione grupe	od jed. opisa	do jed. opisa
1.	KONGRESI	1	5
2.	PLENARNE SEDNICE	6	6
3.	CENTRALNI ODBOR (UPRAVA)	7	9
4.	ORGANI CENTRALNOG ODBORA	10	15
5.	RAZNO	16	16

(OSTAVLjENA PRAZNA STRANA)

OPIS
JEDINICA OPISA

(OSTAVLjENA PRAZNA STRANA)

PREGLED JEDINICA OPISA SA KLASIFIKACIONOM ŠEMOM

---

naziv klasifikacione grupe

KONGRESI

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
1	1	PRVI KONGRES Materijali I Kongresa (1946). godina 1946.

---

naziv klasifikacione grupe

KONGRESI

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
1	2	DRUGI KONGRES Materijali II Kongresa (1949). godina 1949.

---

naziv klasifikacione grupe

KONGRESI

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
1	3	TREĆI KONGRES Materijali III Kongresa (1952). godina 1952.

---

naziv klasifikacione grupe

KONGRESI

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
2	4	ČETVRTI KONGRES Materijali IV Kongresa (1956). godina 1956.

---

naziv klasifikacione grupe

KONGRESI

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
2	5	PETI KONGRES Materijali V Kongresa (1960).

godina 1960.

---

naziv klasifikacione grupe

PLENARNE SEDNICE

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
3	6	PLENARNE SEDNICE I Plenum održan u Beogradu (1946). II Plenum održan u Beogradu (1947). III Plenum održan u Beogradu (1948). IV Plenum održan u Beogradu (1949). V Plenum održan u Ljubljani (1949). VI Plenum održan u Zagrebu (1950). VII Plenum održan u Beogradu (1951). VIII Plenum održan u Beogradu (1951). IX Plenum održan u Zagrebu (1952). X Plenum održan u Osijeku (1953). XI Plenum održan u Novom Sadu (1955). XII Plenum održan u Beogradu (1956). XIII Plenum održan u Skoplju (1956). XIV Plenum održan u Zagrebu (1957). XV Plenum održan u Beogradu (1958). XVI Plenum održan u Beogradu (1960).

godina 1946-1953, 1955-1958, 1960.

---

naziv klasifikacione grupe

CENTRALNI ODBOR (UPRAVA)

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
3	7	CENTRALNI ODBOR SINDIKATA RADNIKA ŠTAMPE I PAPIRA JUGOSLAVIJE I Plenarna sednica održana u Beogradu (1960).

godina 1960.

---

naziv klasifikacione grupe

CENTRALNI ODBOR (UPRAVA)

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
3	8	SAVETOVANJA - Zapisnik sa IV Savetovanja CU Sindikata grafičara Jugoslavije (1951). - Zapisnik sa V Savetovanja CU Sindikata grafičara Jugoslavije (1952). - Zapisnik sa proizvodnog savetovanja ručne i mašinske slagačnice (1948). - Zapisnik sa proizvodnog savetovanja ručne i mašinske slagačnice (1948).

godina 1948, 1951-1952.

naziv klasifikacione grupe

CENTRALNI ODBOR (UPRAVA)

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
4	9	UKORIČENE KNJIGE ZAPISNIKA - Zapisnici sa sednica CO - Izvršnog odboara CU grafičara između I-II Kongresa 1945-1949. - Zapisnici sa sednica Predsedništva i Sekretarijata između II-III Kongresa 1949-1952. - Zapisnici sa sednica Predsedništva i Sekretarijata CO između III-IV Kongresa 1952-1956. - Zapisnici sa sednica Predsedništva i Sekretarijata CO između IV-V Kongresa 1956-1960. - Zapisnici sa sednica Predsedništva CO Sindikata radnika štampe i papira i Sekretarijata CO između V-VI Kongresa 1960-1963. godina 1945-1963.

naziv klasifikacione grupe

ORGANI CENTRALNOG ODBORA

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
5	10	ORGANIZACIONA KOMISIJA CENTRALNOG ODBORA Sindikalna karta Saveza radnika i nameštenika grafičke industrije Jugoslavije (1945, 1960). godina 1945, 1960.

naziv klasifikacione grupe

ORGANI CENTRALNOG ODBORA

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
5	11	KOMISIJA ZA RADNE USLOVE I PITANJA STANDARDA CO SINDIKATA RADNIKA ŠTAMPE I PAPIRA JUGOSLAVIJE Materijali u vezi skraćenja radnog vremena, beneficiranog staža i noćnog rada žena u grafičkoj industriji. -Zapisnik sa I sastanka Komisije za radne uslove i pitanja standarda CO Sindikata radnika štampe i papira Jugoslavije održanog 14. decembra 1960. godine. godina 1958, 1960.

naziv klasifikacione grupe

ORGANI CENTRALNOG ODBORA

broj fascikle	br. jed. opisa	naziv jedinice opisa
5	12	KOMISIJA ZA PLATE Pravilnik o platama osoblja agencije "Tanjug" i pregled plata osoblja iste agencije. godina 1957-1958.

---

naziv klasifikacione grupe

ORGANI CENTRALNOG ODBORA

broj fascikle   **br. jed. opisa**   **naziv jedinice opisa**

5   13   KOMISIJA ZA KULTURNO-PROSVETNI RAD

- Izveštaj o investicionom programu izgradnje grafičkih škola u Jugoslaviji.
- Referati u vezi stručnog obrazovanja grafičkih kadrova.
- Rezolucija o obrazovanju grafičkih kadrova u Hrvatskoj (Savetovanje).

godina 1957-1958.

---

naziv klasifikacione grupe

ORGANI CENTRALNOG ODBORA

broj fascikle   **br. jed. opisa**   **naziv jedinice opisa**

5   14   KOMISIJA ZA ZAŠTITU RADA RADNIKA

- Zapisnik i informacija o otkazima radnika u Zavodu za izradu novčanica u Topčideru.

godina 1947-1948.

---

naziv klasifikacione grupe

ORGANI CENTRALNOG ODBORA

broj fascikle   **br. jed. opisa**   **naziv jedinice opisa**

5   15   KOMISIJA ZA HIGIJENSKO TEHNIČKU ZAŠTITU (HTZ)

- Materijali o higijenskim i tehničkim zaštitnim merama pri radu u grafičkoj industriji.

godina 1954, 1957, 1959.

---

naziv klasifikacione grupe

RAZNO

broj fascikle   **br. jed. opisa**   **naziv jedinice opisa**

5   16   RAZNO

- Razno:
- Problematika u grafičkoj industriji (1947).
  - Materijali o radu sindikalnih podružnica iz Kruševca (1948).

godina 1947,1948.
